

ความชอบธรรมตามกฎหมายว่าด้วยการสืบราชสมบัติของกษัตริย์
เดนมาร์ก: พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

Legitimate Succession to the Danish Throne: Historical Development

พนิต มงคลธรรม รัตน์¹

บทคัดย่อ

แม้ว่าแนวคิดว่าการเมืองและการปกครองในประวัติศาสตร์ได้เปลี่ยนแปลงไป แต่ราชอาณาจักรเดนมาร์กสามารถธำรงสถาบันกษัตริย์เป็นประมุขยาวนานสืบเนื่องกว่าพันปี จึงควรศึกษาเหตุปัจจัยดังกล่าว คือ ความชอบธรรมทางกฎหมายว่าด้วยการสืบราชสมบัติของกษัตริย์เดนมาร์กเกี่ยวกับที่มาของความชอบธรรมและตรรกะทางกฎหมายอันเป็นรากฐานแห่งความมั่นคงของราชบัลลังก์ในแต่ละช่วงสมัย ดังเช่นในปัจจุบันความชอบธรรมตามกฎหมายว่าด้วยการสืบราชสมบัติของกษัตริย์เดนมาร์กเป็นไปตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรตามพระราชบัญญัติอันเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญ หากจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงต้องกระทำตามกระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญและจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนโดยการทำประชามติ

คำสำคัญ: การสืบราชสมบัติ, กษัตริย์เดนมาร์ก, กฎหมายรัฐธรรมนูญ

Abstract

Even the political philosophies in history have been changed, but the Kingdom of Denmark has maintained the royal institution as their head of state over a thousand years. The studies should be worked on the factors

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

in the legitimate succession to the Danish Throne concerning legitimacy sources and legal instruments which are the foundation of security of the throne in each era. At the present time, the legitimate succession to the Danish Throne complies with the civil law pursuant to the Act which is a part of the Constitution of Denmark. In case of the amendment, the constitutional amendment procedures shall be adopted and the referendum shall be held to ensure the public's approval.

Key words: Succession to the Throne, Danish Monarchs, Constitutional Law

ความนำ

สถาบันกษัตริย์ของเดนมาร์กดำรงอยู่สืบทอดยาวนานปกครองดินแดนในภูมิภาคยุโรปเหนือหรือสแกนดิเนเวีย (Scandinavia) ตั้งแต่ว.ศ. 936 จวบจนปัจจุบัน ปัจจัยเกื้อหนุนสำคัญ คือ ที่มาและสิทธิการครองราชย์สมบัติของกษัตริย์เดนมาร์กเป็นที่ยอมรับจากอำนาจการเมืองว่ามีความชอบธรรมตามกฎหมาย

ปัจจุบัน คุณสมบัติของผู้เข้าดำรงตำแหน่งกษัตริย์เดนมาร์กถูกตราในรูปแบบของพระราชบัญญัติกฎหมายเพื่อรับทราบว่าการสืบราชสมบัติ ค.ศ. 2009 มีสถานะเป็นบทบัญญัติกฎหมายส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเดนมาร์ก ค.ศ. 1953 เป็นกฎหมายสำคัญแสดงสิทธิอันชอบธรรมต่อการครองราชสมบัติยืนยันพระราชสถานะของสถาบันกษัตริย์ว่าเป็นสถาบันการเมืองรับรองพระราชอำนาจทั้งการใช้โดยพระองค์หรือผ่านองค์กรต่าง ๆ จึงเป็นที่น่าศึกษาว่าในประวัติศาสตร์ความชอบธรรมตามกฎหมายว่าด้วยการครองราชสมบัติของกษัตริย์เดนมาร์กมีที่มาเช่นใด มีกฎหมายใดรองรับ อันทำให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญต่อการดำรงสถาบันกษัตริย์อย่างสืบเนื่องยาวนาน และเป็นการศึกษาถึงลักษณะอันเป็นมาตรฐานสากลสำหรับรัฐซึ่งเป็นราชอาณาจักรภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

วิวัฒนาการของสถาบันกษัตริย์แห่งเดนมาร์ก

ดินแดนของราชอาณาจักรเดนมาร์กปัจจุบันปรากฏหลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์บ่งชี้ว่ามีมนุษย์ตั้งรกรากอาศัยมาตั้งแต่ 12,500 ปีก่อนคริสตกาล ชนกลุ่มนี้ก่อเป็นชุมชนมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้นำ มีเรื่องราวเล่าขานเป็นตำนานสืบทอดในลักษณะของบรรพชนกษัตริย์ในตำนาน (Legendary Kings) ก่อนยุคไวกิง (The Viking Era, ค.ศ. 800-1100)

โครงสร้างทางสังคมยุคไวกิง แบ่งคนเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้นำ (Elite) ราชกรัทั้งชายและหญิง (Freemen and women) และทาส (Thralls)² แต่ไม่ได้แบ่งแยกโดยเด็ดขาด หากมีบุคคลในกลุ่มผู้นำคนใดปรีชาสามารถ เข้มแข็ง เฉลียวฉลาด โดดเด่นจากคนในกลุ่มเดียวกันสมควรเป็นผู้นำจะถูกยกย่องเป็นผู้นำมีสถานะสูงส่งกว่าผู้ใด ได้รับอำนาจบังคับบัญชากลุ่มชน นำกองเรือและสู้รบเข้าชิงดินแดนต่าง ๆ เป็นอำนาจลักษณะเด็ดขาดเฉพาะแตกต่างจากอำนาจทั่วไป แล้วจึงพัฒนากระทั่งผู้ใช้อำนาจมีสถานะเป็นกษัตริย์ หากกษัตริย์พระองค์เดิมสวรรคต ชุมชนหรือสภาเผ่าจะคัดสรรผู้มีบารมีและปรีชาสามารถ เลือกให้ดำรงตำแหน่งกษัตริย์พระองค์ใหม่³

กษัตริย์ชาวไวกิงพระนามว่า พระเจ้าฮาราลด์ที่ 1 บลูทูธ (Harald I Bluetooth ประมาณ ค.ศ. 958-986) มีอำนาจบารมีและเดชานุภาพมากสามารถรวบรวมกลุ่มชนสถาปนาเป็นอาณาจักรใน ค.ศ. 970 มีหลักฐานทางโบราณคดีเป็นภาพศิลาจำหลักหลุมฝังพระศพขนาดใหญ่ ณ เมืองเยลลิง (Stone of Jelling) นักประวัติศาสตร์ใช้ช่วงเวลานั้นกำหนดเริ่มต้นยุคประวัติศาสตร์ของเดนมาร์กโดยลำดับพระเจ้ากอธมผู้อาวุโส

² Caitlin Christine Maya Larson, (2012), **Viking Social Structure and Gender Roles in Scandinavia Based on Burials and Grave Good**, Bachelor of Science Thesis in the Archaeological Studies Program Department of Sociology an Archaeology University of Wisconsin-La Crosse, p.2.

³ Andrej Kokkonen and Anders Sundell, (2012), **Primogeniture and Autocratic Survival in European Monarchies 1000-1800**, Gotenborg: University of Gothenberg, p.9.

(Gorm the Old, ประมาณ ค.ศ. 936-958) พระชนกในพระเจ้าฮาราลด์ที่ 1 บลูทูชเป็นปฐมกษัตริย์แห่งเดนมาร์กและราชวงศ์กอร์ม (House of Gorm)

หลังจากอิทธิพลศาสนาจักรโรมันคาทอลิกแผ่ขยายเข้าไปในยุโรปเหนือ พร้อมกับหลักการความชอบธรรมของผู้ปกครองต้องได้รับมาจากพระเจ้าผ่านพระสันตปาปา ประกอบกับแนวคิดศักดินาสวามิภักดิ์ (Feudalism) ทำให้พระราชอำนาจกษัตริย์ถูกจำกัดลงโดยพระราชอาณัติและขุนนาง ต่อมา ค.ศ. 1146 กษัตริย์เดนมาร์กที่ทรงสละราชสมบัติพระองค์แรก คือ พระเจ้าเอริกที่ 3 (Erik III, ค.ศ. 1137-1146) ไม่มีพระราชโอรสโดยชอบด้วยกฎหมาย กลุ่มขุนนางจึงแตกเป็นกลุ่มสนับสนุนโอรสนอกกฎหมายหลายพระองค์ของพระเจ้าเอริกที่ 3 อำนาจขุนนางจึงเข้มแข็งขึ้น เกิดการปลงพระชนม์กษัตริย์ที่ครองราชสมบัติอยู่เนื่อง ๆ จากขุนนางฝ่ายตรงกันข้าม กระทั่ง ค.ศ. 1259 พระเจ้าเอริกที่ 5 (Eric V, ค.ศ. 1259-1286) ครองราชย์สมบัติโดยความเห็นชอบของขุนนางทุกฝ่าย แลกเปลี่ยนกับการทรงยินยอมลงพระนามในกฎบัตรราชาภิเษก (Haandfaestning) ให้จำกัดพระราชอำนาจบางประการลง สถาปนาสภานันดร (Danehof) ขึ้นแทนสภาชนเผ่า ทำให้เกษตรกรซึ่งเคยเป็นสมาชิกของสภาชนเผ่าหมดอำนาจร่วมตัดสินใจในกิจการต่าง ๆ ของอาณาจักร ขุนนางมีอำนาจและบทบาทอย่างสูงในทางปกครอง หรือช่วงอภิชนธิปไตย กฎบัตรราชาภิเษกอาจถือเป็นรัฐธรรมนูญตามความหมายอย่างกว้าง คือ ระบบกฎหมายจารีตประเพณีและธรรมเนียมปฏิบัติอันกล่าวถึงองค์กรและหน้าที่ของสถาบันการเมืองของรัฐหรือความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเมืองของรัฐ⁴ ลักษณะเดียวกันกับมหาบัตร (Magna Carta) ค.ศ. 1215 ของอังกฤษ กฎบัตรจำกัดขอบเขตพระราชอำนาจได้ชัดเจน ไม่สามารถใช้พระราชอำนาจตามพระราชหฤทัย จึงเป็นจารีตประเพณีว่าผู้สืบราชสมบัติโดยได้รับเลือกจากสภาแผ่นดินต้องลงนามในกฎบัตรก่อนกระทำการราชาภิเษก ซึ่งบทบัญญัติ

⁴ สมภพ โหตระกิตย์, (2512), *กฎหมายรัฐธรรมนูญคำสอนชั้นปริญญาตรี (ภาค 1)*, กรุงเทพฯ: นำเซียการพิมพ์, หน้า 11-12.

ในกฎบัตรอาจแตกต่างกันไป แล้วแต่สถานการณ์แต่ละรัชสมัย กฎบัตรดังกล่าวจึงถูกเรียกว่า “กฎบัตรหลวง” (Royal Charter) หรือ “กฎบัตรราชาภิเษก” (Coronation Charter)

เมื่อ ค.ศ. 1397 หลังกาฬโรคระบาดทั่วยุโรป ประชากรเดนมาร์กลดลงอย่างมาก ระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวง ด้านการเมือง เกิดการรวมตัวระหว่างเดนมาร์ก นอร์เวย์ และสวีเดน ร่วมกันสถาปนาสหภาพคาลมาร์ (Kalmar Union ค.ศ. 1397-1523) ในลักษณะรัฐร่วมประมุข (Personal Union) พระราชินีนาถ มาร์เกรเธอที่ 1 แห่งเดนมาร์ก (Margrethe I of Denmark) ทรงดำรงตำแหน่งประมุขทั้ง เดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน และเป็นประมุขของสหภาพคาลมาร์ ใน ค.ศ. 1523 สวีเดน แยกตัวออกจากสหภาพคาลมาร์ แต่เดนมาร์กและนอร์เวย์ยังคงสถานะรัฐร่วมประมุข เรื่อยมากระทั่ง ค.ศ. 1814

หลังจากพระเจ้าเฟรเดริกที่ 1 (Frederick I, ค.ศ. 1523-1533) แห่งเดนมาร์ก สวรรคต ค.ศ. 1533-1534 เป็นช่วงว่างกษัตริย์ (Interregnum) เนื่องจากเหล่าพระราชอาณานิคมคาทอลิกสมาชิกของสภาแผ่นดินไม่เข้าร่วมประชุมเลือกพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใหม่ ก่อให้เกิดความขัดแย้งและสงครามกลางเมืองอำนาจขุนนางเสื่อมถอยลงจากแนวคิดรวมอำนาจเข้าสู่ราชสำนักหลังสิ้นสุดสงคราม กษัตริย์จึงมีพระราชอำนาจเพิ่มมากขึ้น⁵ กระทั่งรัชสมัยของพระเจ้าเฟรเดริกที่ 3 (Frederick III, 1648-1670) ระหว่างเดนมาร์กทำสงครามกับสวีเดนสถานการณ์ยิ่งสนับสนุนให้กษัตริย์จำเป็นต้องมีพระราชอำนาจเด็ดขาด เพื่อเรียกเกณฑ์ทหารจากขุนนางเจ้าศักดินา ใน ค.ศ. 1665 โปรดให้ตรา “กฎหมายราชวงศ์” หรือ “พระราชศาสตร์” (lex regia หรือ Royal Law) ประมวลพระราชอำนาจของกษัตริย์บัญญัติเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรสนับสนุนการใช้อำนาจโดยเด็ดขาดและชอบธรรมของกษัตริย์ส่งผลให้เดนมาร์กเปลี่ยนแปลงจากรัฐศักดินาเป็นรัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระราชศาสตร์ของเดนมาร์กย่อมเป็นรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรฉบับแรกของเดนมาร์ก

⁵ Paul Douglas Lockhart, (2007), **Denmark 1513-1660: The Rise and Decline of a Renaissance Monarchy**, New York: Oxford University, p.26.

หากพิจารณานิยามว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด เพื่อจำกัดการใช้อำนาจของ ผู้ปกครองมีสาระว่าด้วยองค์กรและการใช้อำนาจทางการปกครองอย่างสมบูรณ์ซึ่งเป็น นิยามของรัฐธรรมนูญอย่างกว้างอันหมายถึง เป็นการสถาปนาหลักนิติธรรมในระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ของเดนมาร์ก

ต่อมา ค.ศ. 1848 เกิดการปฏิวัติครั้งใหญ่ในดินแดนต่าง ๆ ทั่วยุโรปจากแนวคิด “เสรีนิยมชาตินิยม และสังคมนิยม” (Popular Liberalism Nationalism and Socialism) เป็นปีเดียวกับที่พระเจ้าคริสเตียนที่ 8 สวรรคต และพระเจ้าเฟรเดริกที่ 7 ขึ้นครองราช สมบัติในเดือนมกราคม ค.ศ. 1848 โปรดแต่งตั้งผู้นำพรรคเสรีชาตินิยมเข้าร่วมใน คณะรัฐมนตรีทันที และเรียกประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (Constituent Assembly) ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญเดนมาร์ก ประกาศใช้เมื่อ 5 มิถุนายน ค.ศ. 1849 เรียกกันว่า “รัฐธรรมนูญมิถุนายน” (Constitution of Denmark 1849 หรือ “June Constitution”) เป็นรัฐธรรมนูญภายใต้แนวคิดเสรีนิยมหรือรัฐธรรมนูญสมัยใหม่ฉบับแรกของเดนมาร์ก โดยจำกัดพระราชอำนาจตามแบบ “กษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ” (Constitutional Monarchy)⁶

ปัจจุบัน เดนมาร์กอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1953 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ กษัตริย์และพระราชอำนาจคล้ายคลึงกับรัฐธรรมนูญฉบับก่อน แต่ที่น่าสนใจ คือ การนำ พระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติบัญญัติเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญ กำหนด คุณสมบัติของผู้จะดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งเดนมาร์กให้มีลักษณะทางนิตินัย กษัตริย์ รัชกาลปัจจุบันของเดนมาร์ก คือ สมเด็จพระราชินีนาถมาร์เกรเธอที่ 2 แห่งราชวงศ์ชเลสวิก -โฮลสไตน์-ซอนเดอร์บูร์ก-กลücksบูร์ก (House of Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg) หรือราชวงศ์กลücksเบิร์ก (House of Glücksburg) ครองราชสมบัติ ตั้งแต่นั้นมา ค.ศ. 1972 เป็นประมุขสตรีพระองค์ที่ 2 นับจาก ค.ศ. 1412 เป็นต้นมา

⁶ Alfred Stepan, Juan J. Linz and Joli F. Minoves, (2014, April), Democratic Parliamentary Monarchies, **Journal of Democracy**, Vol.25(2), p.39

กฎเกณฑ์การสืบราชสมบัติในฐานะกฎหมายรัฐธรรมนูญ

รัฐซึ่งมีประมุขแห่งรัฐ (Head of State) รูปแบบกษัตริย์ (Monarch) มักสืบทอดรูปแบบมาโดยประวัติศาสตร์ก่อนการสถาปนารัฐชาติและรัฐธรรมนูญสมัยใหม่ รวมทั้งการสืบราชสมบัติเข้าดำรงตำแหน่งกษัตริย์เป็นจารีตประเพณีก่อนการสถาปนารัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร รูปแบบดังกล่าว ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เรียกว่า “ผู้นำตามจารีตประเพณี”⁷ เป็นช่วงซึ่งอำนาจการเมืองเป็นของตัวบุคคล ผู้ใช้อำนาจต้องมีคุณสมบัติซึ่งสังคมขณะนั้นยอมรับและต้องการ การสืบราชสมบัติยังไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรชัดเจนเป็นช่วงของการสืบราชสมบัติตามจารีตประเพณีหรือก่อนมีกฎหมายลายลักษณ์อักษร

เมื่อองค์กรใช้อำนาจปกครองซับซ้อนขึ้นอำนาจการเมืองถูกแบ่งแยกออกจากตัวบุคคลไปเป็นของรัฐ เกิดการรวมศูนย์อำนาจในลักษณะสถาบันเจ้าของอำนาจทางการเมืองแทนตัวบุคคล ผู้ใช้อำนาจรัฐหรือกษัตริย์ไม่จำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติส่วนตัวพระราชสถานะของกษัตริย์จึงแยกเป็นทางส่วนพระองค์ แต่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรบัญญัติแน่นอนและสร้างความชอบธรรม (Legitimacy) ต่อการเข้าสู่ตำแหน่งกษัตริย์ตามหลักการกฎหมายเป็นผู้สร้างกษัตริย์ไม่ใช่บุคคล (regem iura faciunt, non persona)⁸ พระราชอำนาจมีลักษณะเป็นพระราชอำนาจทางการเมือง การสืบราชสมบัติเป็นรูปแบบของกฎเกณฑ์การปกครองรัฐซึ่งเป็นองค์ประกอบของรัฐธรรมนูญตามความหมายอย่างแคบ⁹ ระยะดังกล่าวของเดนมาร์กจึงกำเนิดพระราชศาสตร์ (lex regis) ใน ค.ศ. 1665

ประมุขเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐหรืออำนาจอธิปไตยตามแนวคิดรัฐธรรมนูญนิยมของเสรีนิยมสมัยใหม่ การสืบราชสมบัติถือเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญเพราะกำหนดที่มาและคุณสมบัติประมุขแห่งรัฐซึ่งเป็นสถาบันการเมืองอันอาจแยกจากหรือรวมกับสถาบัน

⁷ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2560, กฎหมายมหาชน เล่ม 4: รัฐ, กรุงเทพฯ: วิญญูชน, หน้า 92.

⁸ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, เพิ่งอ้าง, หน้า 98.

⁹ สมภพ โหตระกิตย์, อ้างแล้ว, หน้า 11-12.

ทางการเมืองอื่น¹⁰ อาจถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายเฉพาะมีศักดิ์เสมอรัฐธรรมนูญเพื่อใช้อำนาจแทนรัฐโดยทางนิตินัยอย่างชอบธรรม

ดังนั้น กฎเกณฑ์การเข้าดำรงตำแหน่งกษัตริย์ของเดนมาร์กจึงอาจจำแนกตามที่มาและกระบวนการความชอบธรรมต่อการครองราชสมบัติดังกล่าวมาข้างต้น

การสืบราชสมบัติของเดนมาร์กตามจารีตประเพณี: การสืบราชสมบัติโดยการเลือกตั้ง

ก่อน ค.ศ. 1655 การสืบราชสมบัติของกษัตริย์เดนมาร์กเป็นไปตามจารีตประเพณีของชนเผ่าไวกิงโดยได้รับเลือกตั้งจากสภาชนเผ่า (Thingor Ting) ซึ่งเป็นรูปแบบแพร่หลายในยุโรป สมาชิกสภาประกอบด้วย (1) อิสรชน (Freemen) ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว (Heads of household) (2) เจ้าของที่ดิน และ (3) เกษตรกร¹¹ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาร่วมกันตัดสินใจดำเนินการสำคัญ ระบุและตัดสินข้อพิพาทของสมาชิก เมื่อหัวหน้าเผ่าสิ้นชีพ สภาชนเผ่าจะลงมติเลือกตั้งหัวหน้าเผ่าคนใหม่พิจารณาจากความสามารถและความเหมาะสมด้านต่าง ๆ หลังสถาปนาเป็นอาณาจักรแล้ว สภาชนเผ่ามีสมาชิกมากขึ้นตามขนาดหน่วยการปกครอง แต่ยังคงมีและใช้อำนาจนี้ลงมติเลือกตั้งกษัตริย์พระองค์ใหม่โดยถือว่าเป็นกิจการอันสำคัญของแผ่นดิน

หลังจากรับอิทธิพลแนวคิดศักดินาสวามิภักดิ์ ใน ค.ศ. 1250 มีการก่อตั้งสภานันดร “Hof” หรือ “Danehof” แทนสภาชนเผ่า ประกอบด้วยขุนนาง คหบดี และพระราชาคณะเพื่อมุ่งควบคุมจำกัดพระราชอำนาจของกษัตริย์ในทางนิติบัญญัติ การเรียกเก็บภาษี มีหน้าที่เลือกตั้งกษัตริย์พระองค์ใหม่ อันเป็นอำนาจเดิมของสภาชนเผ่า สภานันดรกำหนดหลักสำคัญให้ก่อนครองราชสมบัติ ผู้ถูกเลือกตั้งเป็นกษัตริย์พระองค์ใหม่ต้องทรงลงพระนามาภิไธยในกฎบัตรหลวง (Royal Charter) หรือกฎบัตรราชาภิเษก (Haandfæstning)

¹⁰ วิษณุ เครืองาม, (2530), *กฎหมายรัฐธรรมนูญ*, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, หน้า 301.

¹¹ Caitlin Christine Maya Larson, (2012), *Viking Social Structure and Gender Roles in Scandinavia based on Burials and Grave Goods*, Bachelor of Science the Faculty of The Archaeological Studies Program University of Wisconsin-La Crosse, p.3.

หรือ Coronation Charter) ว่าทรงยอมรับและรับรองอำนาจดั้งเดิมของขุนนาง ในช่วงเวลานี้สถาบันนอร์ไม่มีกำหนดการประชุมที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับพระราชประสงค์เพื่อทรงปรึกษากิจการสำคัญต่าง ๆ โดยจะโปรดให้ออกหมายเรียกสมาชิกเปิดประชุม

ต่อมาประมาณ ค.ศ. 1320 กษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้แทนของสถาบันนอร์ เป็นที่ปรึกษาราชการแผ่นดินในรูปแบบคณะองคมนตรี (Privy Council) ใช้อำนาจบริหารและควบคุมการใช้พระราชอำนาจกษัตริย์ ในช่วงเวลานี้สถาบันนอร์ยังไม่เปิดประชุม ทำให้สถาบันนอร์ถูกลดความสำคัญและบทบาทลง จนสิ้นสุดอำนาจ เมื่อ ค.ศ. 1413 จึงถูกแทนที่โดยสภาแผ่นดิน

สภาแผ่นดิน หรือสภาองคมนตรี (Rigsradet) ถือกำเนิดจากคณะที่ปรึกษาของกษัตริย์ (Councilors) ประกอบด้วย (1) พระราชาคณะตำแหน่งบิชอป และ (2) ขุนนาง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกษัตริย์และจากขุนนางด้วยกันมีอำนาจเลือกกษัตริย์พระองค์ใหม่ สืบทอดจากสถาบันนอร์ระหว่าง ค.ศ. 1440-1660

การเลือกตั้งกษัตริย์ของสภาแผ่นดิน สถาบันนอร์ และสภาองคมนตรีมีแนวทางเดียวกัน คือ การเลือกพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ในกษัตริย์พระองค์ก่อนให้สืบราชสมบัติ หากกษัตริย์รัชกาลก่อนไม่มีพระราชโอรสหรือพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ไม่มีคุณสมบัติสมควรอาจเลือกพระอนุชา (น้องชาย) หรือพระปิตุลา (อา) ที่ใกล้ชิดที่สุด มีเพียงกรณีเดียวเท่านั้นที่สถาบันนอร์เลือกตั้งให้พระราชินีมาร์เกรเธอแห่งนอร์เวย์ครองราชสมบัติเป็นพระราชินีนาถมาร์เกรเธอที่ 1¹² ต่อจากพระราชโอรส

กษัตริย์เดนมาร์กสืบราชสมบัติมีที่มาตามกฎหมายจารีตประเพณี โดยวิธีการเลือกตั้ง (Elective Monarchy) รับฉันทามติจากกลุ่มอำนาจให้ขึ้นครองราชย์ ความชอบธรรมเป็นไปโดยความเห็นชอบของกลุ่มอำนาจต่าง ๆ ของสังคมเดนมาร์กในแต่ละช่วงสมัยก่อนการประกาศใช้พระราชศาสตร์ ค.ศ. 1655

¹² มาร์เกรเธอที่ 1 (Margrethe I) เป็นพระราชธิดาในพระเจ้าวัลเดมาที่ 4 แห่งเดนมาร์ก (Valdemar IV, ค.ศ.1340-1375) พระชนนีในพระเจ้าโอลาฟที่ 2 แห่งเดนมาร์ก

การสืบราชสมบัติของเดนมาร์กตามกฎหมายสายลักษณะอักษร: การสืบราชสมบัติโดยลำดับราชสันตติวงศ์ตามพระราชศาสตร์ ค.ศ. 1655

เมื่อพระเจ้าฮาราลด์ที่ 1 บลูทูซ (Harald I Bluetooth, ประมาณ ค.ศ. 958-986) ทรงยอมรับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเป็นศาสนาหลักของอาณาจักรราว ค.ศ. 965 ศาสนจักรเริ่มมีบทบาทและส่วนร่วมต่อการปกครองตามแนวคิด “ศาสนจักรในฐานะผู้แทนพระองค์ของพระเจ้า” เป็นเจ้าย่อมเป็นผู้ชี้ทางสวรรค์และมีหน้าที่ควบคุมการปกครองของฝ่ายอาณาจักรโดยอาณัติของพระเจ้า ด้วยเหตุนี้ฝ่ายอาณาจักรจึงต้องขึ้นต่อฝ่ายศาสนจักร”¹³ พระราชาคณะหรือบิชอป (Bishops) เป็นสมาชิกสภาฐานันดรและสภาแผ่นดินมีบทบาทคัดเลือกกษัตริย์เดนมาร์ก โดยนัยว่ากษัตริย์ทรงรับสิทธิการปกครองจากผู้แทนพระเจ้า

เมื่ออิทธิพลศาสนจักรโรมันคาทอลิกเสื่อมลงและเกิดเหตุการณ์ปฏิรูปศาสนาในยุโรปเป็นเหตุการณ์ขัดแย้งอย่างรุนแรงต่อการเลือกตั้งกษัตริย์ของเดนมาร์ก เมื่อพระเจ้าเฟรเดริกที่ 1 (Frederick I) สวรรคตใน ค.ศ. 1533 เจ้าชายคริสเตียนยุคแห่งโฮลสไตน์และชเลสวิก (Christian, Duke of Holstein and Schleswig) พระราชนัดดาของพระเจ้าใหญ่มีสิทธิได้รับเสนอพระนามต่อสภาแผ่นดินเพื่อถูกรับเลือกเป็นกษัตริย์รัชกาลใหม่ แต่ทรงนับถือนิกายลูเธอรัน พระราชาคณะจากนิกายโรมันคาทอลิกจึงได้เข้าร่วมประชุมสภา ขุนนางแบ่งแยกเป็นฝ่าย ฝ่ายหนึ่งสนับสนุนให้ถวายราชสมบัติแก่เจ้าชายคริสเตียนตามสิทธิอันชอบธรรมโดยพระชาติกำเนิด อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งนับถือนิกายโรมันคาทอลิกนำโดยคริสโตเฟอร์ เคานต์แห่งโอเดินบวร์ก (Christopher, Count of Oldenburg) สนับสนุนถวายราชสมบัติแก่พระเจ้าคริสเตียนที่ 2 (Christian II, ค.ศ. 1513-1523) ซึ่งเคยสละราชสมบัติกลับขึ้นครองราชย์สมบัติและทรงนับถือนิกายโรมันคาทอลิก จนนำไป

¹³ ปรีดี เกษมทรัพย์, (2553), **นิติปรัชญา**, พิมพ์ครั้งที่ 11, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า146.

สู่สงครามกลางเมือง คือ “สงครามเคานต์” (Count’s Feud หรือ Count’s War) ใน ค.ศ. 1534-1536¹⁴

เมื่อเจ้าชายคริสเตียนยุคแห่งโฮลสไตน์และชเลสวิก (Christian, Duke of Holstein and Schleswig) ซึ่งนับถือนิกายลูเธอรัน พระราชโอรสพระองค์ใหญ่ในพระเจ้าเฟรเดริกที่ 1 ทรงชนะสงครามกลางเมืองขึ้นเสวยราชย์เป็นพระเจ้าคริสเตียนที่ 3 ทรงประกาศแยกเดนมาร์กจากศาสนจักรโรมันคาทอลิก พระราชาคณะถูกจับกุมและถอดถอนสิทธิเข้าประชุมสภาแผ่นดิน เป็นเวลาเดียวกันกับราชสำนักต่าง ๆ ในยุโรปพยายามจำกัดอำนาจพระสันตปาปา และศาสนจักรโรมันคาทอลิกกับบรรดาขุนนางศักดินา รวบรวมอำนาจเข้าสู่ราชสำนัก (Centralization) เพื่อสถาปนารัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์

ครั้นเมื่อ ค.ศ. 1660 ขุนนางแย่งชิงอำนาจในสภาแผ่นดิน ทำให้อำนาจขุนนางอ่อนแอลง ขาดผู้นำที่มีศักยภาพ คหบดีและเกษตรกรเรียกร้องให้ปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม สภาแผ่นดินยินยอมเปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บภาษีให้ราชสำนักโดยตรงแทนการเก็บภาษีผ่านขุนนางและยังเห็นชอบเปลี่ยนแปลงวิธีการสืบราชสมบัติจากการเลือกตั้งเป็นการสืบราชสมบัติโดยราชสันตติวงศ์และตราเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรโดยพระเจ้าเฟรเดริกที่ 3 เรียกว่า พระราชศาสตร์ หรือ lex regia ค.ศ. 1665 ถูกตีพิมพ์เผยแพร่ใน ค.ศ. 1709 เป็นสัญลักษณ์การสถาปนารัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์¹⁵ ตามอารัมภบทปรากฏความตอนหนึ่งว่า “...สภาแห่งรัฐและเหล่านักรบทั้งหลาย ทั้งขุนนางและมิใช่ขุนนาง ทั้งทางธรรมและทางโลกถวายคืนพระราชอำนาจและสิทธิการเลือกตั้งและยินยอมให้ดำรงตำแหน่งกษัตริย์รวมทั้งการลงนามยินยอมจำกัดอำนาจโดยกษัตริย์...” โดยส่วน B ข้อที่ 1 บัญญัติยืนยันสิทธิการสืบราชสันตติวงศ์ในพระเจ้าเฟรเดริกที่ 3 ว่า “...ผู้สืบเชื้อ

¹⁴ Paul Douglas Lockhart, อ้างแล้ว, p.26.

¹⁵ David Kirby, (2013), *Northern Europe in the Early Modern Period: The Baltic World 1492-1772*, New York: Routledge, p.213.

สายแห่งเราไปชั่วลูกชั่วหลานทั้งสายบุรุษและสตรี เป็นผู้สืบทอดราชสมบัติเป็นกษัตริย์แห่งเดนมาร์กและนอร์เวย์ เท็ดทูน รัชใช้ และขอพรต่อพระเป็นเจ้า...”¹⁶

การสืบราชสมบัติตามบทบัญญัติของพระราชศาสตร์ถูกบังคับใช้แทนการเลือกตั้งตามจารีตประเพณีซึ่งใช้มาตั้งแต่รัชกาลพระเจ้ากอรัมผู้อาวุโส (Gorm The Old's Elective System) อันอาจเกิดเหตุการณ์ไม่อาจคาดหมายทั้งยังต้องขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของสภาแผ่นดินการสืบราชสมบัติโดยลำดับราชสันตติวงศ์เป็นไปเช่นเดียวกับราชอาณาจักรในภาคพื้นทวีปยุโรปอื่น

ดังนั้น ที่มาของการสืบราชสมบัติตามพระราชศาสตร์เกิดขึ้นจากบทบัญญัติของกฎหมายลายลักษณ์อักษร ตราขึ้นโดยสภาแผ่นดินซึ่งครองอำนาจนิติบัญญัติให้เป็นไปตามลำดับสันตติวงศ์หรือลำดับสายพระโลหิต (Hereditary Monarchy) ในพระเจ้าเฟรเดริกที่ 3 แม้ว่าพระราชศาสตร์มิได้บัญญัติระบบการสืบราชสันตติวงศ์ไว้ แต่ด้วยการสืบราชสมบัติของอาณาจักรต่าง ๆ ในยุโรปขณะนั้น ยึดถือสิทธิการสืบราชสันตติวงศ์ฝ่ายบุรุษ (Agnatic Primogeniture) หรือ Salic Law (lex salica)¹⁷ คือ พระราชโอรสพระองค์ใหญ่ที่ประสูติจากการสมรสโดยชอบ ทรงดำรงฐานะรัชทายาทและถือสิทธิครองราชสมบัติ เมื่อกษัตริย์สวรรคต แต่หากพระรัชทายาททิวงคตไปก่อนสิ้นรัชกาล สิทธิการสืบราชสมบัติจะสืบทอดไปยังพระโอรสองค์ใหญ่ในพระรัชทายาท ซึ่งตามหลักถือว่าทรงสิทธิเหนือกว่าพระราชโอรสพระองค์รองในกษัตริย์ ดังนั้น การสืบราชสมบัติตั้งแต่พระเจ้าเฟรเดริกที่ 3 ยึดถือหลักการนี้ เพราะไม่ปรากฏว่ามีสตรีขึ้นครองราชสมบัติหรืออ้างสิทธิในราชสมบัติ อีกทั้งพระราชศาสตร์ยังบัญญัติคุณสมบัติทางศาสนาของผู้สืบราชสมบัติว่าต้องนับถือ

¹⁶ Ekman Ernst, (1957), The Danish Royal Law of 1655, *The Journal of Modern History*, Vol.29(2), p.105.

¹⁷ ระบบการลำดับราชสันตติวงศ์ ซึ่งอาจจำแนกได้ 3 ระบบ คือ การสืบราชสันตติวงศ์โดยให้สิทธิแก่บุรุษ การสืบราชสันตติวงศ์โดยให้สิทธิแก่บุรุษก่อนสตรี และการสืบราชสันตติวงศ์โดยไม่จำกัดว่าเป็นบุรุษหรือสตรี ผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติทั้งสามระบบจะใช้หลักสิทธิของบุตรคนแรก หรือบุตรหัวปี (Primogeniture) เป็นการลำดับฐานานุกรมการสืบราชสมบัติ

ศาสนาคริสต์นิกายลูเธอรันตามที่ปรากฏใน “ประกาศยืนยันความเชื่อแห่งออกสบูร์ก” (Augsburg Confession) ค.ศ. 1530¹⁸

การบัญญัติกฎหมายลายลักษณ์อักษรว่าด้วยหลักเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เข้าสืบทอดสมบัติก่อให้เกิดความแน่นอนต่อการเข้าดำรงตำแหน่งประมุขแห่งรัฐ และเกิดความต่อเนื่องในการใช้อำนาจ (Continuity) ไม่ทำให้กิจการของรัฐสะดุดหยุดลง เพราะกษัตริย์พระองค์เดิมสวรรคตหรือสละราชสมบัติเป็นการแยกตัวบุคคลออกจากอำนาจ ทำให้การใช้อำนาจเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย¹⁹

พระราชศาสตร์ หรือ Royal Law (Lex Regia) บัญญัติความชอบธรรมและที่มาของพระราชอำนาจ รวมทั้งกำหนดกฎเกณฑ์การสืบทอดสมบัติไว้อย่างแน่นอนและชัดเจน นับเป็นรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรฉบับแรกของเดนมาร์กในความหมายของรัฐธรรมนูญอย่างกว้าง ความชอบธรรมของการสืบทอดสมบัติเป็นไปโดยสายพระโลหิตในพระมหากษัตริย์ตามระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์และยังจำกัดการนับถือศาสนาอีกด้วย

การสืบทอดบัลลังก์หลังการสถาปนารัฐธรรมนูญแห่งเดนมาร์ก

1) รัฐธรรมนูญแห่งเดนมาร์ก ค.ศ. 1849

การปฏิวัติในฝรั่งเศส ค.ศ. 1789 ส่งผลให้พระเจ้าคริสเตียนที่ 8 (Christian VIII, ค.ศ. 1839-1848) ทรงพยายามปฏิรูปการปกครองในหลายด้าน แต่ไม่ประสบผลสำเร็จนัก กระทั่ง ค.ศ. 1848 ในฝรั่งเศสเกิด “การปฏิวัติเดือนกุมภาพันธ์” (February Revolution) ทำให้ทั่วทวีปยุโรปเกิดการปฏิรูปและการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม เหตุการณ์ในครั้งนี้ส่งผลให้สถาบันกษัตริย์ในหลายดินแดนถูกล้มเลิกไป

หลังจากพระเจ้าเฟรเดริกที่ 7 แห่งเดนมาร์กขึ้นครองราชย์ วันที่ 20 มกราคม ค.ศ. 1848 ผ่านมาเพียง 2 เดือน ในวันที่ 21 มีนาคม กลุ่มเสรีนิยมแห่งชาติ (National Liberals)

¹⁸ Ekman Ernst, อ้างแล้ว, หน้าเดียวกัน.

¹⁹ บารัคเคิร์ด อัวร์ธอน, อ้างแล้ว, หน้า 99.

เดินขบวนไปขอเข้าเฝ้า ณ พระราชวังคริสเตียนบอร์ก (Christianborg) เพื่อขอพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามแบบเสรีนิยม จึงโปรดให้แต่งตั้งคณะรัฐมนตรีมีหัวหน้าพรรคเสรีนิยมแห่งชาติเข้าร่วม โปรดให้จัดตั้งรัฐสภา (Rigsdag) เพื่อร่างและประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1849 รัฐธรรมนูญสถาปนารัฐสภาในระบบสภาคู่ประกอบด้วย Landsting และ Folketing²⁰ ทำให้สภาแผ่นดินยุติบทบาทเปลี่ยนแปลงพระราชสถานะของกษัตริย์ในระบอบปรีมาญาสิทธิราชย์ (Limited Monarchy) เป็นกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) ในระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญยอมรับให้การสืบราชสมบัติยังคงใช้บทบัญญัติของพระราชศาสตร์ ค.ศ. 1655 ตามหลักการราชสมบัติผ่านโดยลำดับสายพระโลหิตผ่านสายบุรุษนำไปสู่วิกฤติการณ์สืบราชสมบัติอันนำไปสู่การตรากฎหมายเพื่อขยายความบทบัญญัติดังกล่าว

2) พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การสืบราชสันตติวงศ์ไปยังเจ้าชายคริสเตียนแห่งกลึคส์บูร์ก ค.ศ. 1853

วิกฤติการณ์สืบราชสันตติวงศ์เกิดขึ้นจากพระเจ้าเฟรเดริกที่ 7 (ค.ศ. 1848-1863) ไม่มีพระราชโอรสโดยชอบด้วยกฎหมาย แม้จะอภิเษกสมรสถึง 3 ครั้ง เจ้าชายเฟอ์ดินานด์ พระปิตุลา (อา) จึงมีสิทธิสืบราชสันตติวงศ์มีพระอิสริยยศดีเป็นเจ้าชายรัชทายาท (Hereditary Prince) แต่เจ้าชายเฟอ์ดินานด์ก็ไม่มีพระราชโอรสอีกเช่นกัน

คณะรัฐมนตรีในขณะนั้นจำต้องทบทวนกฎเกณฑ์การสืบราชสมบัติตามพระราชศาสตร์ ค.ศ. 1655 พบว่าพระราชศาสตร์มิได้บัญญัติชัดเจนเกี่ยวกับการบังคับใช้หลักการสืบราชบัลลังก์ผ่านสายบุรุษเท่านั้น ในทางตรงกันข้ามกลับบัญญัติว่า "...ผู้สืบเชื้อสายแห่งเราไปชั่วลูกชั่วหลานทั้งสายบุรุษและสตรีเป็นผู้สืบทอดราชสมบัติเป็นกษัตริย์แห่งเดนมาร์กและนอร์เวย์ เทิดทูน รับผิดชอบ และขอพรต่อพระเป็นเจ้า..." พระราชศาสตร์จึงถูกตีความว่าสามารถให้สิทธิสืบราชสมบัติผ่านสายโลหิตของพระราชธิดาได้เช่นกัน แต่ยังไม่อนุญาตให้

²⁰ Lars Bo Kaspersen, (2004, March), How Denmark Became Democratic: The Impact of Warfare and Military Reforms, Acta Sociologica Vol.45 (1), p.84.

สตรีขึ้นครองราชสมบัติ เรียกว่า Semi-salic law คณะรัฐมนตรีกราบทูลให้ทรงตรา “พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การสืบราชสันตติวงศ์ไปยังเจ้าชายคริสเตียนแห่งกลücksบูร์ก ค.ศ. 1853” ลงพระนามาภิไธยโดยพระเจ้าเฟรเดริกที่ 7 พร้อมกับเจ้าชายเฟอร์ดินานด์ เจ้าชายรัชทายาทมีนายกรัฐมนตรีนายแอนเดอร์ส แซนด์ ออสเตด (Anders Sandoe Orsted) และรัฐมนตรีรับสนองพระราชโองการ²¹

พระราชกฤษฎีกาเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรบัญญัติให้เจ้าชายเฟอร์ดินานด์ ยังทรงสิทธิสืบราชสมบัติมีพระอิสริยยศที่เจ้าชายรัชทายาทต่อไป หากไม่มีรัชทายาทแล้ว เจ้าชายคริสเตียนแห่งชเลสวิก-โฮลสไตน์-ซอนเดอร์บูร์ก-กลücksบูร์ก (Prince Christian of Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg) จะมีฐานะเป็นเจ้าชายรัชทายาทสืบราชสมบัติต่อจากเจ้าชายเฟอร์ดินานด์

เจ้าชายคริสเตียนเป็นพระโอรสในเจ้าหญิงหลุยส์ คาโรลีนแห่งเฮส-แคสเซล (Princess Louise Caroline of Hesse-Kassel) พระธิดาในเจ้าหญิงหลุยส์ พระราชธิดาในพระเจ้าเฟรเดริกที่ 5 เมื่อพระราชกฤษฎีกาบังคับใช้ในวันที่ 31 กรกฎาคม ค.ศ. 1853 เจ้าชายคริสเตียนทรงสละพระฐานันดรเดิมจากเจ้าชายแห่งชเลสวิก-โฮลสไตน์-ซอนเดอร์บูร์ก-กลücksบูร์กเป็นเจ้าชายแห่งเดนมาร์ก (Prince of Denmark) เมื่อเจ้าชายเฟอร์ดินานด์ เจ้าชายรัชทายาทสิ้นพระชนม์ในวันที่ 29 มิถุนายน ค.ศ. 1863 โดยไร้พระโอรสและพระธิดาตามกฎหมาย เจ้าชายคริสเตียนจึงดำรงฐานะเจ้าชายรัชทายาท เพียงต่อมา 5 เดือน พระเจ้าเฟรเดริกที่ 7 เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 1863 เจ้าชายคริสเตียนทรงสืบราชสมบัติเป็นพระเจ้าคริสเตียนที่ 9 ตามสิทธิการสืบสันตติวงศ์ผ่านสายสตรีตามพระราชศาสตร์ ค.ศ. 1665 ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาครองราชสมบัติ

การขึ้นครองราชสมบัติของพระเจ้าคริสเตียนที่ 9 (Christian X, ค.ศ. 1863-1906) เป็นไปภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีกษัตริย์เป็นประมุข ความชอบธรรมของ

²¹ The 1853 Royal Ordinance settling the Succession to the Crown on Prince Christian of Glücksburg.

การสืบราชสมบัติเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญประกอบพระราชกฤษฎีกากำหนดสายการสืบราชสันตติวงศ์เพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์ การสืบราชสมบัติคล้ายคลึงกับการเกิดวิกฤตการณ์สืบราชสมบัติของอังกฤษในรัชกาลของพระราชินีนาถแมรีที่ 1 และพระเจ้าวิลเลียมที่ 3 เจ้าหญิงแอนน์ ผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติไร้พระโอรสและพระธิดาที่เจริญพระชันษารัฐสภาจึงกราบทูลเสนอให้ตราพระราชบัญญัติกำหนดสิทธิสืบราชสมบัติ ค.ศ. 1701 บัญญัติให้สิทธิสืบราชสันตติวงศ์ผ่านไปทางสายสตรีเช่นเดียวกัน การตราพระราชกฤษฎีกาของเดนมาร์กจึงอาศัยความชอบธรรมผ่านกระบวนการนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายซึ่งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระราชโองการตามแนวทางการระบอบประชาธิปไตยอันมีกษัตริย์เป็นประมุข

3) การเปลี่ยนแปลงกฎหมายเทียบรางวัลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์อันเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญเดนมาร์ก ค.ศ. 1953

พระเจ้าเฟรเดริกที่ 9 แห่งเดนมาร์ก (Frederick IX, ค.ศ. 1947-1972) ครองราชสมบัติใน ค.ศ. 1947 ไม่มีพระราชโอรสมีแต่เพียงพระราชธิดา 3 พระองค์ ประสูติแต่พระราชินีอินกริด (เจ้าหญิงแห่งสวีเดน) เรียงตามพระชันษา คือ เจ้าหญิงมาร์เกรเธอ (Princess Margrethe) เจ้าหญิงเบเนดิกเต (Princess Benedikte) และเจ้าหญิงอานน์-มารี (Princess Anne-Marie) โดยมีเจ้าชายคนุต (Prince Knud) พระราชอนุชาทรงดำรงตำแหน่งเจ้าชายรัชทายาท (Hereditary Prince) มีสิทธิสืบราชสมบัติ (Heir Presumptive) เช่นเดียวกับเจ้าชายเฟอร์ดินานด์ในรัชกาลพระเจ้าเฟรเดริกที่ 7 แต่หากพระราชินีอินกริดมีพระประสูติกาลพระราชโอรส ย่อมทำให้พระราชโอรสจะดำรงพระอิสริยยศที่ “มกุฎราชกุมาร” ในฐานะพระรัชทายาทโดยแน่นอน (Heir Apparent)

รัฐบาลเดนมาร์กขณะนั้นขอพระราชทานพระราชนุญาตเสนอต่อรัฐสภาแก้ไขกฎหมายเทียบรางวัลว่าด้วยการสืบราชสมบัติโดยวิธีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดกฎเกณฑ์ว่าด้วยสิทธิและคุณสมบัติของประมุขแห่งรัฐต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยการลงประชามติ รัฐบาลเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2 ประเด็น คือ (1) การกำหนดอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และ (2) การแก้ไข

รัฐธรรมนูญแห่งเดนมาร์กในสาระสำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบรัฐสภาจากสภาเป็นสภาเดี่ยว รวมถึงการแก้ไขกฎหมายเทียบราลว่าด้วยการสืบราชสมบัติให้สิทธิแก่พระราชโอรสสืบราชสมบัติก่อนพระราชธิดา (Male preference Cognatic Primogeniture) เพื่อให้พระราชธิดาสามารถครองราชสมบัติได้ หากกษัตริย์ไม่มีพระราชโอรส

การลงประชามติเห็นชอบต่อการแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่งมีผู้ออกมาใช้สิทธิร้อยละ 59.1 เกินกว่าร้อยละ 45 ซึ่งเป็นจำนวนขั้นต่ำและมีผลคะแนนสนับสนุน ร้อยละ 78.8 ดังนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติเดนมาร์กจึงมีผลใช้บังคับในวันที่ 27 มีนาคม ค.ศ. 1953 โดยมาตรา 1 บัญญัติให้การสืบราชสมบัติเป็นผู้สืบสายพระโลหิตจากพระเจ้าคริสเตียนที่ 10 และพระราชินีอเล็กซานดริน ถือเป็นการยืนยันรับรองสิทธิชอบธรรมตามพระราชกฤษฎีกา ค.ศ. 1853 ส่วนมาตรา 2 บัญญัติว่าหลักการสืบราชสมบัติให้เป็นสิทธิของพระราชโอรสหรือพระราชธิดา ทั้งนี้พระราชโอรสมีสิทธิสืบราชสมบัติก่อนพระราชธิดา หากมีพระราชโอรสและพระราชธิดาหลายพระองค์ ให้สิทธิสืบราชสมบัติตามลำดับตามพระชันษาเรียงกันในหมู่พระราชโอรสด้วยกันก่อน แล้วจึงเรียงพระชันษาในหมู่พระราชธิดา กรณีผู้มีสิทธิสืบราชสันตติวงศ์ที่หวงคดหรือสิ้นพระชนม์ไปก่อน แต่มีพระโอรสหรือพระธิดา พระโอรสหรือพระธิดาของผู้มีสิทธิสืบราชสมบัตีย่อมมีสิทธิแทนที่พระบิดาหรือพระมารดาที่หวงคดหรือสิ้นพระชนม์

กรณีกษัตริย์สวรรคตโดยไร้พระราชโอรสและพระราชธิดา หรือผู้สืบสิทธิของพระราชโอรสหรือพระราชธิดา ให้สิทธิสืบราชสมบัติเป็นของพระอนุชา พระภคินี พระชนิษฐาตามลำดับ หากหลายพระองค์ให้ลำดับกันตามพระชันษาฝ่ายบุรุษก่อนฝ่ายสตรี

เมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติมีผลบังคับใช้ เจ้าหญิงมาร์เกรเธอพระราชธิดาพระองค์ใหญ่ในพระเจ้าเฟรเดริกที่ 9 จึงทรงมีฐานะเป็น “รัชทายาท” แทนเจ้าชายคนุต ทั้งนี้ โดยราชประเพณีเดนมาร์กไม่มีธรรมเนียมขานตำแหน่ง “เจ้าหญิงรัชทายาท” (Hereditary Princess) อีกทั้งผู้ดำรงตำแหน่ง “เจ้าชายรัชทายาท” (Hereditary Prince) มิได้เป็นพระราชโอรสในรัชกาลนั้น ๆ เจ้าหญิงมาร์เกรเธอจึงดำรงพระราชสถานะ “ผู้มีสิทธิสืบราชสันตติวงศ์อันอาจเปลี่ยนแปลงได้” (Heiress Presumptive) ตลอดรัชกาลของ

พระชนกนาถตราบขึ้นครองราชสมบัติ และไม่เคยดำรงพระอิสริยยศกษัตริย์มกุฎราชกุมารี (Crown Princess) ซึ่งใช้สำหรับสตรีผู้เสกสมรสกับผู้ดำรงตำแหน่งมกุฎราชกุมารแห่งเดนมาร์ก²²

พระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติเดนมาร์ก ค.ศ. 1953 กำหนดให้รัชทายาทหรือผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติต้องประสูติจากการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น และบัญญัติเพิ่มเติมเงื่อนไขว่า หากกษัตริย์เดนมาร์กจะอภิเษกสมรสต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ก่อน ในขณะที่หากผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติจะเสกสมรสต้องกราบทูลขอพระราชทานพระราชนุญาตและแจ้งแก่รัฐสภาให้รับทราบ ผู้ฝ่าฝืนจะถูกถอดถอนสิทธิการสืบราชสมบัติรวมทั้งทายาท²³ เมื่อบังคับใช้บทบัญญัตินี้ ผู้ฝ่าฝืนยังถูกถอดถอนนิตยภัตที่แห่งพระราชวงศ์โดยพระราชทานบรรดาศักดิ์ “เคานต์แห่งโรเซนบอร์ก” (Count of Rosenborg) แทน²⁴ เช่น เจ้าชายอิงกอล์ฟ พระโอรสในเจ้าชายคนุตเสกสมรสกับสามัญชนโดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากพระเจ้าเฟรเดริกที่ 9

²² ราชาอาณาจักรในภูมิภาคสแกนดิเนเวีย ได้แก่ เดนมาร์ก สวีเดน และนอร์เวย์ มีธรรมเนียมสถาปนาให้สตรีซึ่งสมรสกับเจ้าชายมกุฎราชกุมารดำรงตำแหน่งเจ้าหญิงมกุฎราชกุมารีตามสิทธิของพระสวามี แต่ในปัจจุบัน กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสมบัติของสวีเดนบัญญัติกำหนดลำดับการสืบราชสันตติวงศ์โดยไม่จำกัดเพศ เจ้าหญิงวิกตอเรีย พระราชธิดาพระองค์ใหญ่แห่งพระชนกชาวกาชาตเจ้าชายคาร์ล ฟิลิป จึงเป็นผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติลำดับแรกและมีพระอิสริยยศกษัตริย์เป็นมกุฎราชกุมารีแห่งสวีเดนโดยพระองค์เอง เมื่ออภิเษกสมรสกับนายแดเนียล เวสติง (Daniel Westing) พระสวามีมิได้มีพระอิสริยยศกษัตริย์เป็นมกุฎราชกุมาร แต่ได้รับการสถาปนาเป็นเจ้าชาย ทรงใช้พระอิสริยยศกษัตริย์แห่งวาสเตอร์กอตแลนด์ (His Royal Highness Prince Daniel, Duke Vastergotland) ตามพระอิสริยยศกษัตริย์ของเจ้าหญิงวิกตอเรีย

²³ Article 5 of The Act of Succession of March 27, 1953.

²⁴ Peter Kurild-Klitgaard, (1999), **Conditional Consent, Dynastic Rights and the Danish Law of Succession** [Online], Available from: <http://www.hoelseth.com/royalty/Denmark/dk-suc-law.html>. Retrieved 8 March 2018.

รัฐธรรมนูญแห่งเดนมาร์ก ค.ศ. 1953 บัญญัติให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติ ค.ศ. 1953 เป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญยืนยันทันทีของกฎหมายว่าเสมอด้วยรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมจึงใช้กระบวนการเดียวกันกับรัฐธรรมนูญ

4) การเปลี่ยนแปลงกฎหมายเทียบราชสันตติวงศ์อันเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญเดนมาร์ก ค.ศ. 2009

เมื่อเดนมาร์กเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป (European Union) แนวคิดว่าด้วยความเสมอภาคระหว่างเพศชายและหญิงตามรัฐธรรมนูญแห่งสหภาพยุโรปเป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติ ค.ศ. 1953 แนวคิดดังกล่าวเริ่มต้นขึ้นเมื่อเจ้าหญิงแมรี มกุฎราชกุมารี (Crown Princess Mary) พระชายาในเจ้าชายเฟรเดริกมกุฎราชกุมารแห่งเดนมาร์ก (Crown Prince Frederick) ทรงพระครรภ์ ใน ค.ศ. 2005 จึงมีแนวคิดให้สิทธิแก่พระโอรสและพระธิดาอย่างเสมอภาคกันเพื่อบังคับใช้กับพระหน่อซึ่งจะประสูติในกาลข้างหน้า

หลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมายเทียบราชสันตติวงศ์เดนมาร์กเน้นย้ำความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีซึ่งหากการแก้ไขได้รับความเห็นชอบจากประชาชนย่อมแสดงถึงความเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีไม่ว่าในระดับราชวงศ์หรือสามัญชนคนธรรมดาทั่วไป

การแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติดำเนินการตามกระบวนการแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเดนมาร์กตามมาตรา 88 การเสนอแก้ไขต้องทำเป็นร่างพระราชบัญญัติ องค์กรมีอำนาจเสนอร่างพระราชบัญญัติย่อมสามารถเสนอแก้ไขได้ ร่างพระราชบัญญัติต้องผ่านการพิจารณาจากรัฐสภา 2 ครั้ง คือ รัฐสภาก่อนและหลังการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาทั่วไป หากรัฐสภาเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติทั้งสองครั้งจึงเข้าสู่กระบวนการจัดทำประชามติภายในกรอบระยะเวลา 6 เดือน หลังจากได้รับความเห็นชอบการลงประชามติต้องมีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งร่วมลงประชามติไม่น้อย

กว่าร้อยละ 40 ของผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด โดยต้องเห็นชอบต่อร่างพระราชบัญญัติเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้ลงคะแนนเสียง²⁵

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติในฐานะพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญถูกเสนอและเห็นชอบจากรัฐสภา่อนการจัดการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 2006 เมื่อเลือกตั้งเสร็จสิ้น รัฐสภาหลังการเลือกตั้งมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2009 และทำประชามติตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญบัญญัติคือ วันที่ 7 มิถุนายน ปีเดียวกันขณะนั้นผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิลงประชามติ ร้อยละ 58.32 ลงมติเห็นชอบคิดเป็นร้อยละ 77.43 ของผู้ลงคะแนนเสียงประชามติ²⁶ หลังจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งลงประชามติแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการรับทราบของรัฐสภานำขึ้นถวายสมเด็จพระราชินีนาถมาร์เกรเธอที่ 2 ทรงลงพระนามาภิไธยและมีผลบังคับใช้ในวันที่ 12 มิถุนายน ค.ศ. 2009

แม้ว่าการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติเดนมาร์กมีผลใช้บังคับกับการสืบราชสมบัติต่อจากพระราชินีนาถมาร์เกรเธอที่ 2 โดยนิตินัย แต่ในทางปฏิบัติลำดับการสืบราชสันตติวงศ์มิได้เปลี่ยนแปลงไป ผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติลำดับแรก คือ เจ้าชายเฟรเดริก มกุฎราชกุมาร อภิเษกสมรสโดยพระราชานุญาตกับนางสาวแมรี โดนัลด์สันและได้รับสถาปนาเป็นเจ้าหญิงแมรี มกุฎราชกุมารีแห่งเดนมาร์ก ทั้งสองพระองค์มีพระโอรส-ธิดาตามลำดับ คือ เจ้าชายคริสเตียน (Prince Christian) ประสูติ ค.ศ. 2005 และเจ้าหญิงอิซาเบลลา (Princess Isabella) ประสูติ ค.ศ. 2007 พระราชบัญญัติว่าด้วยการสืบราชสมบัติ ค.ศ. 1953 มาตรา 2 บัญญัติว่า “ในกรณีหากผู้มีสิทธิสืบราชสันตติวงศ์ทิวคต พระหน่อในพระองค์นั้นเป็นผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติในลำดับต่อไปโดยลำดับให้เจ้าชาย

²⁵ Article 88 of The 1953 Constitutional Act of Denmark.

²⁶ Chuck Penfold, (2009), **Denmark votes to change royal succession rules** [Online], Available from: <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,4310654,00.html>. Retrieved 8 March 2018.

มีสิทธิก่อนเจ้าหญิง และเรียงกันตามลำดับพระอาวุโส”²⁷ เจ้าชายคริสเตียนพระโอรสจึงมีสิทธิสืบราชสมบัติเป็นลำดับที่ 2 และเจ้าหญิงอริชาเบลลาเป็นผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติเป็นลำดับที่ 3 ซึ่งเป็นไปโดยลำดับเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติแก้ไขใหม่ ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติ ค.ศ. 2009 บังคับใช้ เจ้าหญิงแมรี มีพระประสูติกาลพระโอรสและพระธิดาแฝด ใน ค.ศ. 2011 คือ เจ้าชายวินเซนต์ (Prince Vincent) และเจ้าหญิงโจเซฟิน (Princess Josefine) ดังนั้น เจ้าชายวินเซนต์จึงเป็นผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติลำดับที่ 4 เจ้าหญิงโจเซฟิน เป็นลำดับที่ 5 ตามลำดับการประสูติ ในปัจจุบันลำดับการสืบราชสันตติวงศ์ถัดจากเจ้าหญิงโจเซฟิน คือ เจ้าชายโจอาคิม พระราชโอรสพระองค์เล็กในพระราชินีนาถมาเกรเธที่ 2

ความชอบธรรมตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิการสืบราชสมบัติของเดนมาร์ก

ความยั่งยืนและยาวนานของสถาบันกษัตริย์แห่งเดนมาร์กเกิดจากกษัตริย์สามารถปรับสภาพของสถาบันให้เป็นไปตามแนวคิดทางการปกครองและบริบทแวดล้อมในประวัติศาสตร์ สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงไปของกลุ่มอำนาจในอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิโดยชอบธรรมของการครองราชสมบัติ ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยอมรับพระราชสถานะกษัตริย์ ทำให้สถาบันกษัตริย์รอดพ้นการเปลี่ยนแปลงประเภทประมุขแห่งรัฐไม่ว่าจะเป็นจาก สงครามกลางเมือง สงครามไปเสีย การปฏิวัติครั้งใหญ่ในยุโรป ในขณะที่รัฐส่วนมากที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกันไม่สามารถธำรงสถาบันกษัตริย์ไว้ได้

การสืบราชสมบัติเป็นกษัตริย์แห่งเดนมาร์กสามารถจำแนกพัฒนาการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และสิทธิโดยชอบธรรม ดังนี้

1) การสืบราชสมบัติตามจารีตประเพณีชนเผ่าใช้หลักเกณฑ์การสืบราชสมบัติโดยการเลือกตั้งผ่านสภาชนเผ่า (Ting) ในสภาประกอบด้วยผู้มีส่วนได้เสียในความเป็นไปของเผ่า สิทธิโดยธรรมของผู้เป็นกษัตริย์จึงขึ้นอยู่กับความยอมรับของสมาชิกสภาชนเผ่า

²⁷ Article 2 of the 1953 Act of Succession.

ซึ่งถือว่าเป็นฉันทานุมัติของชุมชน เนื่องจากขนาดชุมชนยังมีขนาดไม่ใหญ่โตสามารถควบคุมทั่วถึง

ต่อมาเมื่อขยายตัวเป็นอาณาจักร ปัจจัยทางศาสนาและการเมืองทำให้ระบบศักดินาสวามิภักดิ์แทนที่ระบบดั้งเดิม อำนาจสาขานเผ่าถูกถ่ายโอนไปยังสถาบันนครสิทธิของเกษตรกรและคหบดีถูกจำกัดลง ขุนนางเป็นผู้มีอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ พระราชาคณะของศาสนาจักรโรมันคาทอลิกมีอำนาจเลือกกษัตริย์ร่วมกับขุนนาง สิทธิโดยธรรมของกษัตริย์มาจากการเลือกตั้ง โดยการยอมรับของขุนนางและพระในสถาบันนคร แม้จะยังใช้จารีตประเพณีแต่กลุ่มชนผู้ให้ความชอบธรรมเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไขให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกษัตริย์ต้องลงนามาภิไธยในกฎบัตรราชาภิเษกจำกัดพระราชอำนาจของพระองค์เอง

เมื่อสถาบันนครประสบปัญหาที่มีสมาชิกจำนวนมากและการเปิดประชุมไม่กำหนดแน่นอน พระมหากษัตริย์ต้องปรึกษากิจการกับผู้แทนของสภาที่ทรงไว้วางพระทัยกลายเป็นสภาที่ปรึกษาหรือสภาแผ่นดินสืบอำนาจเลือกตั้งกษัตริย์แทนสถาบันนคร

ดังนั้น สิทธิชอบธรรมของการสืบราชสมบัติเดนมาร์กกระยะแรกเป็นกฎหมายจารีตประเพณีภายใต้ระบอบอภิชนาธิปไตย สิทธิการสืบราชสมบัติถูกรับรองโดยกลุ่มชนผู้มีอำนาจปกครองโดยใช้วิธีการเลือกตั้ง ภายหลังมีเงื่อนไข คือ ผู้สืบราชสมบัติต้องลงนามในกฎบัตรราชาภิเษกยอมรับการจำกัดพระราชอำนาจบางประการ

2) เมื่อยุโรปเข้าสู่กระบวนการสร้างรัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์ กลุ่มอำนาจเปลี่ยนแปลงจากขุนนางมาสู่ราชสำนัก กษัตริย์มีอำนาจสูงสุดจึงเปลี่ยนแปลงวิธีการสืบราชสมบัติจากการเลือกตั้งเป็นสิทธิตามลำดับสายพระโลหิต ความชอบธรรมของการเข้าดำรงตำแหน่งกษัตริย์เป็นไปโดยตามลำดับความสัมพันธ์ทางสายเลือด คล้ายกับการสืบมรดก มีที่มาจากกฎหมายลายลักษณ์อักษร คือ พระราชศาสตร์ ค.ศ. 1655 หรือ Lex Regia นับเป็นการแยกสถาบันกษัตริย์ออกจากตัวบุคคลทำให้เกิดความชัดเจนและต่อเนื่องของตำแหน่งประมุขแห่งรัฐ

3) เดนมาร์กภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีกษัตริย์เป็นประมุข ประกาศใช้รัฐธรรมนูญตามแนวคิดเสรีนิยมในเวลาเดียวกันกับวิกฤตการสืบราชสมบัติ ค.ศ. 1853 ทำให้ต้องใช้อำนาจนิติบัญญัติตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดสายผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติตีความพระราชศาสตร์ ค.ศ. 1665 ซึ่งถูกรับการยอมรับให้เป็นที่มาของประมุขแห่งเดนมาร์ก ขณะที่ยังไม่มีกฎหมายอื่นภายใต้รัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1849 ความชอบธรรมต่อการสืบราชสมบัติเป็นไปตามลำดับสายโลหิต เกิดจากรัฐธรรมนูญและพระราชกฤษฎีกาตีความกฎหมายรัฐธรรมนูญ มีนายกรัฐมนตรีของเดนมาร์กในฐานะผู้แทนของปวงชน ชาวเดนมาร์กลงนามรับสนองพระราชโองการ

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญเดนมาร์ก ค.ศ. 1953 จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงกฎหมายเทียบลว่าด้วยการสืบราชสมบัติ 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายเทียบลว่าด้วยการสืบราชสมบัติต้องทำประชามติ เช่นเดียวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ด้านลำดับศักดิ์กฎหมายเปลี่ยนจากพระราชกฤษฎีกา (Ordinance) เป็นพระราชบัญญัติ (Act) ซึ่งเป็นสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ และด้านเนื้อหาเปลี่ยนแปลงระบบการสืบราชสมบัติโดยบุรุษเท่านั้นเป็นการสืบราชสมบัติโดยให้สิทธิแก่บุรุษก่อนสตรี

การเปลี่ยนแปลงกฎหมายเทียบลว่าด้วยการสืบราชสมบัติ ค.ศ. 2009 ใช้กระบวนการทางรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกันกับรัฐธรรมนูญเดนมาร์ก ค.ศ. 1953 ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาและประชาชนผ่านการลงประชามติรับรองความชอบธรรมต่อการสืบราชสมบัติตามกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของประชาชนตามหลักการของระบอบประชาธิปไตยรับรองรับสิทธิความเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรี บัญญัติให้ผู้มีสิทธิสืบราชสมบัติเป็นพระหน่อพระองค์ใหญ่โดยไม่จำกัดว่าเป็นพระราชโอรสหรือพระราชธิดา

บทส่งท้าย

ความชอบธรรมของการสืบราชสมบัติเดนมาร์กมีพัฒนาการควบคู่กับประวัติศาสตร์การเมืองและกฎหมายรัฐธรรมนูญ กษัตริย์หรือประมุขแห่งรัฐ ต้องได้รับการยอมรับจากกลุ่มอำนาจและผู้มีส่วนได้เสียทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจตามระบอบและแนวคิด

ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป พระราชสถานะของกษัตริย์เดนมาร์ก จึงยังเกิดความมั่นคงสืบเนื่องยาวนานเป็นสถาบันหลักมากกว่าพันปี

เอกสารอ้างอิง

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2560). **กฎหมายมหาชน เล่ม 4: รัฐ**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- โศภิติน พลกุล และชาญชัย แสวงศักดิ์. (2557). **หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. (2560). **นิติปรัชญา**. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมภพ โหตระกิตย์. (2512). **กฎหมายรัฐธรรมนูญ คำสอนชั้นปริญญาตรี (ภาค 1)**. กรุงเทพฯ: นำเชียการพิมพ์.
- วิชณุ เครืองาม. (1987). **กฎหมายรัฐธรรมนูญ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.
- Andrej Kokkonen and Anders Sundell. (2012). **Primogeniture and Autocratic Survival in European Monarchies 1000-1800**. Gotenborg: University of Gothenberg. p. 9.
- Caitlin Christine Maya Larson. (2012). **Viking Social Structure and Gender Roles in Scandinavia Based on Burials and Grave Good**. Bachelor of Science Thesis in the Archaeological Studies Program Department of Sociology and Archaeology University of Wisconsin-La Crosse.
- Caitlin Christine Maya Larson. (2012). **Viking Social Structure and Gender Roles in Scandinavia based on Burials and Grave Goods**. Bachelor of Science the Faculty of The Archaeological Studies Program University of Wisconsin-La Crosse.

- Chuck Penfold, (2009), **Denmark votes to change royal succession rules** [Online]. Available from: <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,4310654,00.html>. Retrieved 3 August 2018.
- David Kirby. (2013). **Northern Europe in the Early Modern Period: The Baltic World 1492-1772**. New York: Routledge.
- Ehn, Pelle. (2016). **Participation in Design Things** [online]. Available from: <https://pdfs.semanticscholar.org/07e4/ebf0f4ffe36b95a1f5e35c8d43a9d2dadf40.pdf> Retrieved 3 August 2018.
- Ekman, Ernst. (1957). The Danish Royal Law of 1665. **The Journal of Modern History**. 29 (2).
- Paul Douglas Lockhart. (2007). **Denmark 1513-1660: The Rise and Decline of a Renaissance Monarchy**. New York: Oxford University.
- Peter Kurild-Klitgaard. (1999). **Conditional Consent, Dynastic Rights and the Danish Law of Succession** [Online]. Available from: <http://www.hoelseth.com/royalty/Denmark/dk-suc-law.html>. Retrieved 8 March 2018.
- The Danish Royal Law. 1665.
- The Royal Ordinance settling the Succession to the Crown on Prince Christian of Glucksburg. 1853
- Lars Bo Kaspersen. (2004, March). How Denmark Became Democratic: The Impact of Warfare and Military Reforms. *Acta Sociologica*. 45 (1).
- Alfred Stepan, Juan J. Linz and Joli F. Minoves. (2014, April). Democratic Parliamentary Monarchies. **Journal of Democracy**. 25(2).
- The Act of Succession of March 27th. 1953
- The Act of Succession of March 27th. 1953 Amended on June 12th. 2009.

The Constitutional Act of Denmark of June 5th. 1849.

The Constitutional Act of Denmark of June 5th. 1953.

Reference

Bavornsak Uvanno. (2017). **Public Laws Volume IV: States**. Bangkok: Winyuchon.

Preedee Kasemsupt. (2017). **Legal Philosophy**. Bangkok: Thammasart University.

Phokin Polkul and Chanchai Sawaengsak. (2014). **Introduction to Principles of Public Law**. 8th edition. Bangkok: Nititham.

Sompob Hotrakit. (1969). **Constitutional Laws: Lecture for Bachelor Class Volume I**. Bangkok: Namsia Printing.

Visanu Kreaungam. (1987). **Constitutional Law**. 3rd edition. Bangkok: Nitiban-nakarn.